

VERSLAG VERGADERING TECHNISCHE WERKGROEP 21 april 2009

Aanwezig:

Bérenice Bogaert (schepen leefmilieu Menen – voorzitter technische werkgroep)
Martine Decock (Duurzaamheidsambtenaar Menen)
Marjory Desmedt (VMM)
Geert Van Landschoot (Milieu-inspectie)
Vanhoutte Stefanie (Medisch milieukundige LOGO)
Willy Labat (Milieuvergunningen)
Karine Meersman (Toezicht volksgezondheid)
Johnny Demuysere (Wijkraad Alerte Koekuit)
Wilfried Samaey (Milieuraad Menen)
Prof.Dr. Nicolas Van Larebeke (Directeur studiecentrum preventie Kanker +
woordvoerder steunpunt Milieu en Gezondheid Vlaamse
Gemeenschap + faculteit geneeskunde en gezondheidswetenschappen)
Hans Dekeyzer (NV Dekeyzer)

Verontschuldigd :

Vera Cantaert (FAVV)
Florent Denaghel (afgevaardigde Milieuraad Menen)
Nicole Schoutteten (Milieuraad Menen)

1. Goedkeuring verslag

Het verslag van 6 oktober 2008 wordt goedgekeurd.

2. Nieuwe meetposten

In Menen heeft de VMM reeds een lange meethistoriek. Uit de meetdata van de verschillende meetposten volgt dat de PCB-pollutie zich vooral manifesteert in de onmiddellijke nabijheid van het shredderbedrijf en dat de PCB-waarden heel sterk dalen in functie van de afstand tot het bedrijf. Het huidige meetprogramma laat echter niet toe om de pollutiegrens volledig af te bakenen. Daarom heeft de VMM beslist om in 2009 een uitgebreid meetprogramma op te starten in de nabijheid van 2 shredders. Gedurende 6 maanden zullen er op 5 strategisch geplaatste meetposten stalen geïncollateerd worden, die moeten toelaten in te schatten over welke afstand de pollutie zich uitstrekt. Deze oefening zal in 2 regio's georganiseerd worden nl. in Genk en in Menen.

In Menen werden de 17 toxische dioxines + PCB 126 tot nog toe gemeten op volgende locaties:

- tgo firma Galloo – Wervikstraat (Menen 6)
- ten NO van Galloo (windafwaarts tov dominante windrichting) : weide Wervikstraat (Menen8)
- ten NO van Galloo (windafwaarts tov dominante windrichting), op verdere afstand : aan zwembad Sluizenkaai (Menen5)
- windopwaarts tov de dominante windrichting: aan huis sluizenwachter (Menen4)

Vanaf april 2009 zal de VMM een gewijzigd meetprogramma hanteren. Er zullen op 5 locaties metingen uitgevoerd worden.

- tgo firma Galloo – Wervikstraat (Menen 6)
- op 100m ten NO van bedrijfsgrens Galloo
- op +/- 700 m ten NO van bedrijfsgrens Galloo
- op +/- 1100 m ten NO van bedrijfsgrens Galloo
- windopwaarts (Menen4)

Menen 8 is weggefallen, Menen 4 (sluiswachtershuis) en Menen 6 (tgo bedrijf Galloo) blijven bestaan. In bijlage kaart met nieuwe meetposten.

In totaal zullen er op alle locaties 6 stalen geïncubated worden. Er zal telkens een maand wel en een maand niet gemeten worden. De metingen zijn in april van start gegaan en lopen tot maart 2010. De milieuspectie zal verder de emissies beoordelen bij de bedrijven, zodat er continuïteit van die meetposten is; de VMM zal de depositiemetingen uitvoeren in het kader van de volksgezondheid, en dus meten op meetposten in functie van de afstand tot het shredderbedrijf

Prof.Dr Van Larebeke: PCB 118 (lagere TEF-waarde, dus naar toxiciteit veel minder relevant) is meetbaar in de mens. Deze komt in grotere hoeveelheden voor. Bij biomonitoring is het ook nuttig deze PCB 118 te meten.

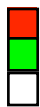
Marjory Desmedt: Wordt genoteerd. Als de biomonitoring van start gaat, zal overwogen worden om PCB118 mee te laten analyseren in het depositiestaal.

Prof.Dr Van Larebeke: In de Caluxtest wordt de dioxine- en PCB-hoeveelheid bepaald dmv cellen. Deze cellen zijn zo geconstrueerd dat ze licht geven als dioxines of PCB's binden op de cellen. Hoe meer dioxines in het staal, hoe sterker het lichtsignaal. Dit is een biologische test die momenteel gebruikt wordt voor de bepaling van dioxines en PCB's in voeding en in bloed. Voordeel is dat de Caluxtest goedkoper is dan de gangbare chemische analyse (HRGC/MS). In deze test kan de groep van 17 dioxines apart van de dioxineachtige PCB's geanalyseerd worden. Een verdere opsplitsing in de afzonderlijke dioxine- of PCB-verbindingen kan niet. Verder kunnen ook nog andere stoffen interfereren met deze test. Zo zou de aanwezigheid van PAK's en andere stoffen in het staal aanleiding kunnen geven tot een vals positief resultaat. Dit betekent dus dat andere pollutanten in het staal ook kunnen binden op de cellen, waarna de cellen licht geven. In dit geval wordt de hoeveelheid dioxines dus overschat. Bij voedingstalen wordt een staal dat positief scoort met Calux, steeds opnieuw gemeten met HRGC/MS om vals positieven uit te sluiten.

Marjory Desmedt: Momenteel wordt de hoeveelheid dioxines en PCB126 in het depositiestaal geanalyseerd met HRGC/MS. Er loopt een studie waarbij depositiestalen geanalyseerd worden dmv Calux. Deze studie is pas afgerond in 2010.

Hans De Keyzer: Wat is de aanvaardbare norm PCB bij bedrijven?

Marjorie Desmedt: Er is geen wettelijke norm voor dioxines en PCB's in depositiestalen, wel drempelwaarden.



- Depositie > 26 pg TEQ/m.dag = verhoogde waarde
- Depositie ≤ 6 pg TEQ/m.dag = geen verhoogde waarde
- Depositie 6 < x ≤ 26 pg TEQ/m.dag = matig verhoogde waarde

Vanaf 2010 zal de VMM nieuwe drempelwaarden hanteren die zullen gelden voor de groep van dioxines + dioxineachtige PCB's. Deze drempelwaarden werden berekend obv de Europese toelaatbare dagelijkse innamenorm voor dioxines en PCB's in de mens 2 pg TEQ/kg gewicht. Momenteel werkt de VMM nog met bovenstaande drempelwaarden.

Hans De Keyzer: Gebeuren altijd diezelfde metingen?

Geert Van Landschoot: Er worden 17 dioxines en 129 PCB's gemeten (7 courante + correctiefactor). Bij die 129 PCB's zitten een aantal dioxineachtige PCB's. PCB's komen niet voor in een verbrandingsproces.

Prof.Dr Van Larebeke: PCB's zijn wel aanwezig. De Wereldgezondheidsorganisatie stelt voor om een TDI van max 1 pg TEQ/kg lichaamsgewicht te hanteren.

In Menen werden de depositiemetingen voor het eerst in 1993 uitgevoerd. De meetwaarden lagen toen nog veel hoger. Sedert 2002 meet de VMM ook PCB126.

Hans De Keyzer: Is een evolutie merkbaar sedert 1993?

Schepen Bogaert: Er worden nu ook veel strengere voorwaarden opgelegd.

Marjory Desmedt: Dioxines zijn veel verminderd. Bij branden in het bedrijf kunnen er verhoogde dioxinewaarden optreden. De metingen op Frans grondgebied zijn ook veel verbeterd. Dioxines binden zich op stof. Door gebruik van actieve kool zou men alles eruit kunnen krijgen. Deze filters worden pas bij grote installaties toegepast.

Prof.Dr Van Larebeke: Dr Baeyens heeft een studie gemaakt over het ontstaan en zuivering van dioxines. Een filter die katalytisch werkt zet dioxines om in minder gevaarlijke stoffen. Dr Baeyens stelt deze filter voor i.p.v. actieve-koolfilter.

Geert Van Landschoot: Bij een bedrijf in Beveren-Leie gebruikt men een katalytische filter. Kostelijke procedure. Het dosseerproces kent best een continu proces (niet bij installaties die stilgelegd worden in weekends). Er zijn ook natte systemen via gaswassing.

Hans De Keyzer: De best beschikbare technieken momenteel zijn cycloonfilters, aanwezig in ons bedrijf. Blijkbaar is deze filtering niet voldoende.

Er zou meer steun aan bedrijven moeten verleend worden op Vlaams niveau. Daar zijn er voldoende experts terzake, die via beleidsmensen toch voldoende info kunnen bezorgen aan de bedrijven, zodat wij dit niet op eigen houtje moeten uitzoeken.

Geert Van Landschoot: Bij de milieu-inspectie zijn overzichten beschikbaar van geschikte installaties, zowel voor houtafval zelf, verbrandingsovens als filters.

Wilfried Samaey vraagt aan dhr De Keyzer of hij niet terecht kan met zijn vragen en problemen bij zijn beroepsfederatie? Hij kan ook navraag doen bij de beroepsvereniging Vito enz... (www.vito.be en www.vmcvzw.be). Er zijn subsidiemogelijkheden voor bedrijven die beter doen dan de milieuwetgeving. Filteren met actieve kool heeft nog bijkomende voordelen (houdt naast dioxines en PCB's ook andere schadelijke stoffen tegen, zoals zware metalen, PAK's, vluchtige organische stoffen, ...) die de investeringen helpen terugbetalen.

3. Nieuwe meetresultaten

De nieuwe meetresultaten worden overhandigd aan de technische werkgroep. Deze zullen in de loop van juni/juli gepubliceerd worden door de VMM wanneer de cijfers een evaluatie gekregen hebben. Tot deze periode kunnen de cijfers in bijlage enkel voor intern gebruik aangewend worden en dus niet gecommuniceerd worden. De gemeente zal een samenvatting + bespreking ontvangen met de resultaten van het volledige Vlaamse meetnet.

De economische regressie is ook bij het bedrijf Galloo voelbaar. Van december tot 18-19 januari heeft het werk stilgelegen.

De meetwaarden liggen in dezelfde lijn als voorgaande meetperiodes. De dioxinedeposities zijn laag. Opmerkelijk is dat de laatste verhoogde dioxinedepositie gemeten op Menen6 dateert van 12-1/08. Sedertdien worden er altijd waarden lager dan 26 pg TEQ/m_.dag gemeten. Dit vertaalt zich in een jaargemiddelde dioxinedepositie op Menen 6 van 15 pg TEQ/m_.dag in 2008 tov 26 pg TEQ/m_.dag in 2007.

De depositie van PCB126 ligt op Menen8 opnieuw lager dan op Menen6. In 2008 werd er 3x maal een verhoogde PCB-waarde genoteerd op Menen 8, tov 8 op Menen6. Opnieuw wisselen hoge en lage deposities elkaar af. Vooral de hoge PCB-depositie van 156 pg TEQ/m_.dag (gemeten in 5-6/08) trekt het jaargemiddelde omhoog tot 41 pg TEQ/m_.dag in 2008 tov 25 pg TEQ/m_.dag in 2007.

Melkstalen:

(worden nog opgevraagd aan mevr Vera Cantaert, hier verontschuldigd)

Het blijft aangewezen in de aanpalende regio betreffende de voeding de groenten heel goed te wassen. De eieren van de kippen zijn een grotere zorg! Kippen best voederen in hun hok.

4. Biomonitoring

Prof.Dr Van Larebeke: De kans om met de biomonitoring in Menen te geraken, is eerder pessimistisch. Momenteel liggen kansen ongeveer in volgende rangorde:

1. Genk.
2. Dendermonde. Er werd verhoogde sterfte door kanker vastgesteld, niet voldoende aan asbest te wijten. Dioxines zijn een belangrijke factor voor kanker (1%). Niet wetenschappelijk bewezen: dit berust op "vermoeden"
3. Verkeer. Een topprioriteit in Vlaanderen. De emissies van het verkeer zijn het meest belangrijk. Er is maatschappelijk geen draagvlak voor om de nodige maatregelen te nemen. Vb door school op druk kruispunt, selectie mensen bij een drukke straat of snelweg.
4. Menen. Wetenschappers vinden dit een prioriteit. Naast het bedrijf Galloo hebben we ook de autostraden. Ook eenvoudiger te meten.

Het steunpunt voor monitoring loopt tot 2011.

De kans dat Menen nu aan de beurt komt is klein, maar niet onbestaand. Er loopt verder onderzoek.

Indien er hier biomonitoring komt, dienen zoveel mogelijk metingen (2x/jaar) te gebeuren: dioxines, PCB's, benzeen, zware metalen (metingen waren laag en werden gestopt), PAK (poly-aromatische waterstoffen). Zo zouden vergelijkingen kunnen gemaakt worden met andere plaatsen in Vlaanderen. Indien Menen toch op nr 3 komt, zou de overheid steun en extra metingen moeten kunnen geven. Biomonitoring zijn dure en omslachtige metingen. Een voorstel van VMM-dhr Philippe Dhondt: Het beleid van Menen kan een grote rol spelen en zelf instaan voor een aantal bijkomende metingen vb van zware metalen. Er kan een zinvolle campagne via openbare diensten georganiseerd worden.

Geert Van Landschoot: Metingen bij en door de bedrijven kunnen bekend gemaakt worden. De milieuinspectie kan vanuit de milieuvergunningen metingen nemen (openbaar). Enkel de resultaten vanuit een strafrechtelijk onderzoek zijn niet openbaar beschikbaar.

Wilfried Samaey: Er werd reeds vroeger een biomonitoring gedaan bij pasgeborenen, jongeren, volwassenen... Van de resultaten heb ik niks gehoord of gelezen? Er werd hier weinig gevolg aan gegeven.

Prof.Dr Van Larebeke wijst er op dat deze resultaten zeer verontrustend waren en geeft enkele voorbeelden.

Stefanie Vanhoutte: Vooral bij personen uit landelijke gebieden en uit een afgebrand gebied. Er waren verhoogde resultaten bij personen rond verbrandingsoven. Een grootscheepse communicatiestrategie zou moeten worden opgezet om zeker beter uit de hoek te komen dan de vorige keer.

Prof.Dr Van Larebeke: Niet alleen de plaatselijke bewoners moeten aangesproken worden, maar wel een 200 personen, verder verspreid, zelf in de 2 deelgemeenten. Indien biomonitoring voor Menen kan, zal de afbakening worden gestuurd door het beleid, de VMM, plaatselijke verenigingen,...

Wilfried Samaey: De verbrandingsoven is voor bepaalde bedrijven altijd het alibi!

Marjorie Desmedt: Vroeger werden er heel hoge waarden gemeten.

Prof.Dr Van Larebeke: Het gemiddelde waren verhoogde waarden. Enkele voorbeelden:

Dioxines

- 111: pasgeborenen Menen
- 38 : fruitstreek

Dioxines in het vet van het navelstrengbloed

- 181/gr vet in de navelstreng: Menen
- 71: Gent

Cadmium:

- 0,27: Menen
- 0,17: gemiddeld elders

Lood:

- 22,4: Menen
- 12,7: gemiddeld elders

Onderzoek wees uit dat lood en PCB's bij kinderen een vergroot effect hebben: het tast hun intelligentie aan. Nu minder lood dan vroeger. We worden intelligenter.

Beslissing zal ten laatste half 2010 vallen.

Begin 2010 kan het bestuur steun verlenen (plaatselijk door politici) door stappen te ondernemen om de regering aan te sporen om steeds biomonitoring te doen.

Indien de uitspraak voor Menen negatief is, moet door beleid blijven ijveren voor volgend steunpunt. De hulp van Prof.Dr Van Larebeke wordt zeker aangeboden.

Wilfried Samaey: Bij dergelijke investeringen houdt men best eveneens rekening met alle gevaarlijke stoffen: fijn stof, zware metalen...

Marjory Desmedt: Bij de VMM werd besloten om eerst af te wachten of er een biomonitoringscampagne in Menen opgezet zal worden, alvorens beslist zal worden om een meetprogramma voor andere pollutanten op te zetten. Het is echter belangrijk om de VMM zo snel mogelijk te informeren of de biomonitoring al dan niet zal doorgaan. De organisatie van extra metingen vergt immers heel wat voorbereiding en onze meettoestellen zijn heel druk bezet.

Link:

<http://www.vmm.be/lucht/luchtqualiteit/luchtvervuilende-stoffen/luchtvervuilende-stoffen-resultaten/dioxines-meetresultaten>

Volgende vergadering:

24 november 2009 om 10.00u in vergaderzaal TD, Yv. Serruysstraat 28 te Menen.

Verslag wordt bezorgd aan:

- Het College van Burgemeester en Schepenen
- De Technische Werkgroep Menen
- De milieuraad Menen
- Prof.Dr. Nicolas Van Larebeke
- Dhr De Keyzer Hans – Group De Keyzer